

Fundacja KLUCZ na rzecz edukacji i upowszechniania czytelnictwa osób niewidomych i słabowidzących

ul. Krańcowa 23/27, 02-493 Warszawa

NIP: 522-27-79-274 **REGON:** 140167289

tel. 602-638-466

e-mail: fundacja@klucz.org.pl

www.klucz.org.pl

Koncepcja kierunków zmian do trybu zlecania realizacji zadań organizacjom pozarządowym w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

I. Ogłoszenie konkursu

1. PFRON na stronie internetowej w terminie ... ogłasza konkurs na następny okres na zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Termin ogłoszenia konkursu należy uzależnić od okresu, w którym będą realizowane zadania zgodnie z pkt. 2.

2. Termin realizacji zadania powinien być tak pomyślany, żeby jego zakończenie zbiegło się z terminem rozstrzygnięcia kolejnego konkursu i zawarcia umów na realizację zadań zleconych w wyniku konkursu. Niektóre zadania wymagają ciągłej realizacji i ciągłego finansowania. Takimi zadaniami są na przykład wydawanie prasy dla osób niepełnosprawnych, prowadzenie poradnictwa rehabilitacyjnego czy zespołów artystycznych. Zadania więc powinny być, nie licząc jednorazowych, na przykład wydanie poradnika rehabilitacyjnego, na okres od 1 stycznia do 31 grudnia, a jeżeli jest to niemożliwe ze względów budżetowych, na okres od 1 lipca do 30 czerwca lub od 1 kwietnia do 31 marca.

3. Ogłoszenie konkursu zawiera:

- a) określenie preferowanych zadań zleczanych na następny okres,
- b) zasady oceny zadań - za co przyznawane będą dodatkowe punkty,
- c) termin zgłaszania wniosków oraz informacje, gdzie i w jakiej formie należy je składać,
- d) informacje dotyczące formularzy wniosków i niezbędnych załączników
 - jakie wzory druków obowiązują,
 - skąd należy je pobierać,
 - jakie załączniki należy dołączyć do wniosku,
- e) inne wymogi, które musi spełnić wnioskodawca,
- f) informacje dotyczące terminu rozpatrzenia wniosków.

4. Procedura rozstrzygnięcia konkursu, składania odwołań od decyzji, którą kwestionuje wnioskodawca oraz zawarcie umowy z wnioskodawcą powinny być tak ustalone, żeby zakończyły się 30 dni przed rozpoczęciem realizacji zadania - powinny być uzależnione od przyjęcia jednego z okresów wymienionych w pkt. 2.

II. Wniosek o przyznanie dofinansowania zadań organizacjom pozarządowym w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawiera:

- a) informacje dotyczące wnioskodawcy:

- b) nazwę i dane adresowe,
- c) oświadczenie o niezaleganiu z obowiązkowymi wpłatami na ZUS, Do urzędu skarbowego i na PFRON jako załącznik nr. 1
- d) oświadczenie dotyczące przyjęcia przez PFRON rozliczenia zadań realizowanych przez wnioskodawcę w roku poprzednim jako załącznik nr 2,
- e) informacje dotyczące aktualnie realizowanych zadań dofinansowanych przez PFRON jako załącznik nr 3,
- f) oświadczenie o możliwości pozyskania środków finansowych z innych źródeł lub własnych przychodów na pokrycie części kosztów zadań, do pokrycia których będzie zobowiązany jako załącznik nr 4.
- 2. Opis zadania, o dofinansowanie którego ubiega się wnioskodawca.
- 3. Nazwa zadania z bliższym jego określeniem.
- 4. okres realizacji zadania.
- 5. Beneficjenci zadania:
 - a) liczba osób niepełnosprawnych lub pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych, które skorzystają z zadania,
 - b) rodzaj niepełnosprawności osób beneficjentów zadania i stopnie ich niepełnosprawności,
 - c) okres, w jakim zadanie będzie służyło beneficjentom,
 - d) zadanie będzie realizowane
 - bezpośrednio na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - pośrednio na rzecz osób niepełnosprawnych (w przypadku pośredniego oddziaływania, opisać w jaki sposób),
- 6. Koszt realizacji zadania.
 - a) ogólny koszt zadania,
 - b) szczegółowy preliminarz kosztów realizacji zadania jako załącznik nr 5.

III. Ocena wniosków o dofinansowanie zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

- 1. Wnioski ocenia komisja konkursowa z udziałem niezależnych ekspertów, przy czym ekspertów nie mogą zgłaszać fundacje i stowarzyszenia ubiegające się o dofinansowanie w ramach konkursu.
- 2. Zasady oceny wniosków.
 - 2.1. Preferencje zadań ze względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności
 - a) Do pierwszej kategorii preferencyjnej zaliczane są zadania realizowane na rzecz osób ze złożoną niepełnosprawnością przy czym jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w **Art. 26a.** ust. 1b. tj. osób niepełnosprawnych, u których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności tych osób,
 - b) Do drugiej kategorii preferencyjnej zaliczane są zadania realizowane na rzecz osób bez dodatkowych niepełnosprawności, u których orzeczono jedną z niepełnosprawności wymienionych w **Art. 26a.** ust. 1b. tj. osób niepełnosprawnych, u których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności tych osób,
 - c) do trzeciej kategorii preferencyjnej zalicza się zadania realizowane na rzecz osób ze

znacznym stopniem niepełnosprawności.

d) Do czwartej kategorii preferencyjnej zalicza się zadania realizowane na rzecz osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

e) W ramach każdej kategorii preferencyjnej najwyżej oceniane są zadania realizowane na rzecz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, a najniżej z lekkim stopniem niepełnosprawności,

f) w przypadku zadania realizowanego na rzecz osób z różnymi niepełnosprawnościami i w różnym stopniu, preferencje są ustalane proporcjonalnie do odsetka każdej z kategorii preferowanych osób.

2.2. Preferencje ze względu na znaczenie zadań dla osób niepełnosprawnych.

a) Do pierwszej kategorii preferencyjnej zaliczane są zadania, których celem jest poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu codziennym - nauka orientacji przestrzennej i samodzielnego poruszania się osób niewidomych, nauka posługiwania się pismem osób niewidomych, nauczanie osób głuchych języka migowego, nauczanie osób niepełnosprawnych wykonywania czynności samoobsługowych itp.,

b) Do drugiej kategorii zaliczane są zadania, których celem jest poprawa społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych - dostarczanie osobom niepełnosprawnym literatury rehabilitacyjnej i prasy środowiskowej, a osobom, które nie mogą posługiwać się zwykłym pismem również literatury i prasy w zapisie dostosowanym do ich możliwości percepcyjnych,

c) Do trzeciej kategorii preferencyjnej zaliczone są zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

2.3. Ocena zadań pod względem ich jakości

a) Jako bardzo ważną cechę przyjmuje się uniwersalność zadań, tj. im szerszej grupie osób niepełnosprawnych służy realizacja zadania, tym wyższa jest jego ocena.

Trudno nam określić preferencje ze względu na uniwersalizm zadań w odniesieniu do wszystkich rodzajów niepełnosprawności. Dlatego podajemy tylko przykłady.

Dostęp osób z uszkodzonym wzrokiem do słowa pisanego.

- pismo punktowe czyli brajl - posługuje się nim część osób całkowicie niewidomych oraz osób bardzo słabo widzących,

- druk powiększony - mogą posługiwać się nim osoby słabowidzące,

- audiobooki (książki mówione) dostępne są dla niewidomych i dla słabowidzących, są więc bardziej uniwersalne,

- książki i czasopisma w zapisie cyfrowym w formacie tekstowym - dostępne są dla niewidomych i dla słabowidzących posługujących się techniką komputerową, a więc nie dla wszystkich,

- książki i czasopisma w zapisie cyfrowym w formacie DAISY - dostępne są niemal dla wszystkich osób z uszkodzonym wzrokiem oraz ze sprzężonym schorzeniem jakim jest uszkodzenie wzroku i słuchu jednocześnie (głuchoniewidomi), gdyż mogą być czytane przy pomocy odtwarzaczy mp3, odtwarzaczy DAISY, wzrokiem zapis znakowy, brajlem przy pomocy komputera i brajlowskiego monitora. Ponad to, format DAISY umożliwia łatwe nawigowanie po tekście, odczyt pisowni poszczególnych słów, w tym nazw i nazwisk obcych, korzystanie z przypisów, pobieranie cytatów z podaniem strony tej książki w zwykłym druku. Jest to format międzynarodowy, którym posługują się osoby z uszkodzonym wzrokiem na całym świecie, jest najbardziej uniwersalny dla tych osób. Dodać należy, że produkcja książek i czasopism w formacie DAISY musi być droższa niż książki w powiększonym druku czy zwykłego audiobooka. Wymaga bowiem nagrania tak, jak w przypadku audiobooka oraz zsynchronizowania warstwy dźwiękowej z zapisem znakowym, a także ze strukturą książki

wydanej w zwykłym druku. Wymaga też innych prac technicznych. Fakt ten musi być uwzględniany przy ocenie wniosku.

b) Wózek inwalidzki z napędem elektrycznym jest bardziej uniwersalny niż wózek o napędzie ręcznym. Może służyć również osobom, które mają mało sprawne ręce.

2.4. Inne walory, które powinny być oceniane i punktowane

Jak się wydaje przy ocenie wydawanej prasy środowiskowej i literatury należy rozróżniać treści ogólne od treści rehabilitacyjnych, treści odnoszących się do niepełnosprawności, informacyjnych dotyczących np. uprawnień osób niepełnosprawnych, treści o charakterze poradniczym z zakresu rehabilitacji, działalności instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych itp. Wyżej oceniane powinny być treści odnoszące się do niepełnosprawności od tych o charakterze ogólnym.

Oryginalne, publikowane materiały powinny być wyżej oceniane od adaptowanych dzieł, które już funkcjonują w przestrzeni publicznej, np.

- Nowe poezje niewidomego poety Andrzeja Bartyńskiego czy Stanisława Machowiaka powinny być wyżej oceniane niż poezje najwybitniejszych poetów widzących, które zostały już wcześniej wydane w zwykłym druku, a w ramach realizacji zadania są wydawane w zapisie dostosowanym do możliwości percepcyjnych osób niepełnosprawnych. Mamy tu na uwadze względy rehabilitacyjne, a nie np. wartości patriotyczne, moralne, społeczne, ogólnoludzkie.

Tak samą z wyższą oceną powinno spotkać się zadanie opracowania i wydania np. poradnika dla niewidomych niż wydanie w zapisie dostępnym dla niewidomych dzieła literackiego o charakterze ogólnym. Podobnie opracowanie nowej sprawdzonej metody rehabilitacji powinno być wyżej oceniane, niż stosowanie już znanej.

IV. Rozliczanie zadań

1. Rozliczanie finansowe i formalne

a) Rozliczenie finansowe musi być zgodne z zatwierdzonym preliminarzem i zasadami księgowymi. Trudno tu coś więcej zaproponować.

b) Rozliczenie formalne oznacza stwierdzenie ilościowego wykonania zadania - liczba przeszkolonych osób, liczba zorganizowanych zawodów sportowych, liczba wydanych książek z uwzględnieniem liczby arkuszy wydawniczych.

2. Merytoryczne rozliczanie realizacji zadań

2.1. Merytoryczne rozliczanie realizacji zadań należy rozpatrywać pod różnymi względami:

a) ilościowymi, które łatwo rozliczyć i wykazać,

b) ilościowymi, których kontrola może wymagać zbyt dużego nakładu pracy i nie będzie całkowicie ostra,

c) zadania, których ilościowa ocena nie jest możliwa w prosty sposób.

Do punktu a)

Przykładem może być szkolenie zawodowe osób niepełnosprawnych albo szkolenie w zakresie poszukiwania pracy - przeszkolonych zostało X osób - merytoryczną, liczbową oceną będzie stwierdzenie, że po roku albo po pół roku od zakończenia szkolenia określony procent uczestników znalazł zatrudnienie, albo z liczby przygotowywanych osób do podjęcia nauki na wyższych uczelniach określony procent został studentami,

Do punktu b)

Zaplanowana liczba osób z uszkodzonym narządem ruchu została wyposażona w wózek inwalidzki, zaplanowana liczba niewidomych została przeszkolona w zakresie orientacji

przestrzennej i samodzielnego poruszania się, w zakresie posługiwania się pismem punktowym, w zakresie posługiwania się techniką komputerową, określona liczba osób głuchych została przeszkolona w posługiwaniu się językiem migowym. W tym przypadku łatwo wykazać liczby, ale one niewiele oznaczają. To, że ktoś uczestniczył w jakimś szkoleniu, że otrzymał jakiś sprzęt rehabilitacyjny nie oznacza, że wykorzystuje nabyte umiejętności czy otrzymany sprzęt rehabilitacyjny. Stwierdzenie takich faktów wymagałoby obserwacji w terenie, wywiadów środowiskowych, może okresowych sprawdzianów.

Do punktu c)

Merytoryczna ocena skuteczności niektórych zadań jest szczególnie trudna, albo nawet niemożliwa. Jak ocenić skuteczność oddziaływania prasy adresowanej do osób niepełnosprawnych, wydawanych książek w zapisie dostosowanym do możliwości percepcyjnych osób niepełnosprawnych, imprez integracyjnych, turnusów rehabilitacyjnych itp. Wydaje się, że w takich przypadkach należy przyjmować ogólny pogląd, że szeroko rozumiana kultura wywiera pozytywny wpływ na świadomość społeczną, na poziom życia, a nawet na gospodarkę kraju. Poza tym możliwa jest ocena treści prasy środowiskowej i wydawanych książek, programów artystycznych imprez integracyjnych czy programów turnusów rehabilitacyjnych.